

ירושלים, כ"ד בשבט תשע"ג
4 בפברואר 2013
13LM1358

לכבוד
חבר הכנסת הרב משה גפני
יו"ר ועדת הכספים
משכן הכנסת, ירושלים
נכבדי שלום,

הנדון: דין וחשבון על מעילות בהתאם לסעיף 2ד8 לפקודת הבנקאות

כללי

1. ביום 1.6.04 תוקנה פקודת הבנקאות, 1941 (להלן – הפקודה). בסעיף 1ד8 לפקודה נקבע כי תאגיד בנקאי דיווח למבקר הפנימי ולמפקח על הבנקים על חשש סביר שעובד מעובדיו או נושא משרה בו היה מעורב במעילה כהגדרתה בסעיף האמור. בסעיף 2ד8 נקבע כי המפקח על הבנקים יגיש דין וחשבון שנתי לועדת הכספים של הכנסת ובו פרטים על מעילות שדווחו למפקח כאמור בסעיף 1ד8.

2. אופן פעולת הפיקוח על הבנקים בנושא זה:

2.1. בהוראת ניהול בנקאי תקין 351 – מעילות של עובדים ושל נושאי משרה (להלן – ההוראה) ובהוראת דיווח לפיקוח על הבנקים 808, הסדיר המפקח על הבנקים את מתכונת הדיווח, מועד הדיווח, הסכום המינימלי לדיווח ופרטים נוספים (מצ"ב ההוראות).

כך נקבע כי סכום הדיווח המינימלי עבור אירוע בארץ הינו 15,000 ש"ח ועבור אירוע בחו"ל הינו 15,000 דולרים של ארה"ב. כמו כן, נקבע כי דיווח ראשוני יוגש מיד עם גילוי האירוע ולא יאוחר מ- 7 ימים מיום גילויו. נקבעה גם חובה לדווח דיווח מייד על אירועים מהותיים, כמו אירועים בהם יש חשש לנזק של מעל 2% מהון הבנק או 10 מיליוני ש"ח (הנמוך שבהם), מעורבות עובדים בכירים יחסית או מעילה בתחום פעילות רגיש.

2.2. ניתן לתמצת את הטיפול של הפיקוח על הבנקים במעילות המדווחות על פי החוק בשלבים הבאים:

2.2.1. עם קבלת הדיווח מעריך הפיקוח את מהותיות המעילה מהיבטים כמו שיטת המעילה, סכום הנזק, הסיכון שמעילה מסוג זה מציבה לבנק ו/או למערכת הבנקאית וכד'. לצורך כך מקיים, בדרך כלל, הפיקוח על הבנקים כשלב ראשון בירור עם המבקר הפנימי ו/או עם המנכ"ל, ו/או עם בעלי תפקידים רלוונטיים אחרים בתאגיד הבנקאי המדווח. בין שאר הפרטים שנבדקים בשלב זה: דרגת

החומרה שהמבקר הפנימי מייחס לאירוע ופרטים ראשוניים על נסיבות האירוע, אשר המבקר הפנימי הספיק לברר.

2.2.2. בהתאם לצורך, מתבקש הבנק להעביר לפיקוח על הבנקים את דו"ח הביקורת הפנימית לכשיושלם, ו/או פרטים ונתונים נוספים אשר נחוצים לצורך ניתוח השלכות האירוע.

2.2.3. אם הפיקוח על הבנקים סבור כי מאפייני המעילה מחייבים בדיקה מעמיקה יותר – לדוגמא, כאשר מאפייני המעילה מעידים על כשל מהותי במערכות הבקרה בבנק – אזי, יחידת הביקורת של הפיקוח על הבנקים תיכנס לביצוע ביקורת בתאגיד הבנקאי. על בסיס ממצאי ומסקנות הביקורת והמידע שהתקבל כאמור לעיל נקבעים הצעדים שיש לדרוש מהבנק או מהמערכת לנקוט.

3. דין וחשבון לשנת 2012

להלן, בהתאם לסעיף 2ד8 לפקודה, דין וחשבון על המעילות שדווחו לפיקוח על הבנקים בשנת 2012.

2011	2012	
13	11	מספר הדיווחים
14.0	7.0	סכום המעילות (במיליוני ש"ח)
1.5	6.1	סכום הנזק במקרים בהם נפגעו לקוחות הבנק כתוצאה מהמעילה (במיליוני ש"ח)*
1.5	0.1	סכום הפיצוי ששולם ללקוחות במקרים בהם נפגעו לקוחות הבנק כתוצאה מהמעילה (במיליוני ש"ח)*
12	11	מספר המעילות שהסתיימו בפיטורין/הפסקת עבודה/השעיה של העובד המועל
10	8	מספר המקרים שהועברו לטיפול המשטרה**
5	2	מספר המקרים בהם נפגעו לקוחות הבנק כתוצאה מהמעילה

* בשנת 2012, בשתי מעילות שדווחו לקראת סוף שנת 2012 עדיין לא הסתיים הטיפול, לרבות בדיקת סכום הנזק ללקוחות. הסכום המופיע הוא הערכה, ולפיכך טרם שולם סכום הפיצוי ללקוחות. (לגבי אחת ממעילות אלו, ראה פירוט בסעיף 3.3 להלן).

** בשנת 2012 לא דווחו למשטרה 3 מעילות: מקרה אחד דווח לרשויות הפיקוח בחו"ל, במקרה נוסף דובר על פעולה בניגוד לנהלי הבנק שבוצעה בהסכמת הלקוח, במקרה שלישי הוחלט להסתפק בפיטורין לאור סכום המעילה, שהיה זניח. בשנת 2011 מקרה אחד לא דווח למשטרה מכיוון שלא היה מספיק תימוכין למעורבות העובדת במעילה.

- 3.1. הטיפול של הפיקוח על הבנקים, בהתאם לשלבים שהוגדרו לעיל, הסתיים ב- 9 מהמקרים שדווחו בשנת 2012. ב-2 מקרים שדווחו במהלך הרביע האחרון של שנת 2012 עדיין נמשך הטיפול.
- 3.2. מסי המעילות בשנת 2012 נמוך ממספרן בשנה קודמת. מאפייני המעילות כללו בעיקר: מעילות בקופת הבנק והעברות כספים מחשבונות לקוחות ללא רשות.
- 3.3. סכום המעילות בשנת 2012 נמוך מסכום זה בשנת 2011. כ- 85% מסכום המעילות בשנת 2012 נובע ממעילה אחת גדולה בהיקף של כ- 6.0 מ' שו (סכום הנזק ללקוחות וכן הפיצוי בעקבות כך עדיין בבדיקה). במסגרת מעילה זו עובד סניף ביצע העברות כספים מחשבונות של לקוחות שונים ללא ידיעתם במשך מספר שנים. עם גילוי האירוע על ידי הבנק, הועבר דיווח למשטרה שפתחה בחקירה. טיפול הפיקוח על הבנקים במעילה זו טרם הסתיים.
- 3.4. בכל המקרים בהם נפגעו לקוחות הבנק כתוצאה ממעילה, פוצו במלואן לקוחות הבנק שנפגעו, למעט שתי המעילות הנזכרות בסעיף 3.1 לעיל, שהטיפול בהן עדיין נמשך וסכום הנזק ללקוחות עדיין לא התברר.
- 3.5. בכל המקרים שטופלו על ידי הפיקוח על הבנקים והטיפול בהם הסתיים, לא התגלו ממצאים מהותיים, כגון פגיעה רחבה בלקוחות או ליקוי בקרה מהותי שעלול להוות איום על יציבות התאגיד הבנקאי וגם לא נמצאו ממצאים שהצביעו על בעיה רוחבית במערכת הבנקאית.

בכבוד רב,

דוד זקן

המפקח על הבנקים

העתק: נגיד בנק ישראל

המפקח על הבנקים : ניהול בנקאי תקין [4] (12/04)

מעילות של עובדים ונושאי משרה – הוראה 351, עמ' 1

מעילות של עובדים ונושאי משרה (12/04)

מבוא

1. (א) סעיף 1ד8 לפקודת הבנקאות, 1941 (להלן: הסעיף) מחייב תאגיד בנקאי לדווח למבקר הפנימי ולמפקח על הבנקים על חשש סביר שעובד מעובדיו או נושא משרה בו היה מעורב במעילה כהגדרתה בסעיף (להלן: אירוע).
- לפי הנדרש בסעיף המפקח יקבע את אופן הדיווח למפקח, מועדו, הסכום המינימלי לדיווח וכן כל פרט אחר שימצא לנכון.
- (ב) הוראה זו מפרטת את אופן הדיווח למפקח, מועדו, הסכום המינימלי לדיווח ופרטים נוספים.

תחולה

2. הוראה זו תחול על כל התאגידים הבנקאיים ותאגידי העזר, וידווחו גם אירועים שהתרחשו בשלוחות שמחוץ לישראל, הן בסניפים והן בתברות הבנות.

דיווח

3. (א) הנהלת תאגיד בנקאי תדווח לפיקוח על הבנקים דיווח ראשוני על כל אירוע שיש חשש סביר שסכומו יעלה על:
- (1) אירוע בארץ - סך 15,000 ש"ח;
- (2) אירוע בחו"ל - סך \$15,000 ארה"ב.
- (ב) הדיווח הראשוני יוגש מיד עם גילוי האירוע ולא יאוחר מ-7 ימים מיום גילוי האירוע, ויכלול את כל הפרטים הידועים לתאגיד הבנקאי, כאמור בסעיף קטן (ה).
- (ג) דיווח מלא על האירוע יוגש תוך שבוע מסיום בדיקת האירוע ובסמוך לדיווח על מסקנות בדיקת האירוע להנהלת התאגיד הבנקאי, אך לא יאוחר מחודשיים מיום גילוי האירוע.
- (ד) אירוע מהותי כאמור בסעיף 4 ידווח מיידית באמצעות CYBER ARC.
- (ה) דיווח יכלול תיאור מלא של האירוע לרבות מועד האירוע, השיטה, הסכום או שווה ערך, הסניף בו אירע, שם העובד או נושא המשרה החשוד במעילה ותפקידו. בתיאור השיטה יובהרו הליקויים בבקרה הפנימית, אם היו, שאפשרו את האירוע. כמו כן, תפורט בדיווח הדרך בה נתגלה האירוע.
- (ו) דיווחים לפי הוראה זו יישלחו למנהל היחידה למידע ולדיווח בפיקוח על הבנקים בירושלים, במתכונת שנקבעה בהוראת הדיווח לפיקוח מס' 808 (דוח על מעילות של עובדים ונושאי משרה).

המפקח על הבנקים : ניהול בנקאי תקין [4] (12/04)

מעילות של עובדים ונושאי משרה – הוראה 351, עמ' 2

אירועים מהותיים

4. הנהלת כל תאגיד בנקאי תגדיר מהו אירוע מהותי לצורך הוראה זו, ובלבד שהאירועים הבאים ייחשבו כמהותיים:

- (1) אירוע בו הסכום או שווה הערך עלולים לעלות על 2% מהון התאגיד הבנקאי או 10,000,000 ש"ח, לפי הנמוך מביניהם;
- (2) החשוד באירוע משמש בתפקיד בכיר (כגון מנהל מחלקה ומעלה);
- (3) אחד מהחשודים בקנוניה בין שני עובדים ויותר הינו מורשה חתימה בשם הבנק;
- (4) האירוע חל בתחום פעילות רגיש (כגון: המסחר בבורסה, הפעילות בחדר העסקאות);
- (5) אירוע שדווח לרשות אחרת (כגון רשות ניירות ערך), אך למעט דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון, אלא אם נתקיים בו תבחין נוסף מן התבחינים לקביעת אירוע כאירוע מהותי.

5. הדיווח לפיקוח על הבנקים אינו במקום דיווח על פי הוראה מס' 301 (דירקטוריון ורואה חשבון), או למשטרת ישראל או לכל גורם אחר, כמתחייב על-פי דין או הוראות גופי פיקוח אחרים.

* * *

דוח על מעילות של עובדים ונושאי משרה

תחולה

1. הוראה זו חלה על כל התאגידים הבנקאיים ותאגידי העזר כנדרש בסעיף 178. לפקודת הבנקאות, 1941, ובהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 351 (מעילות של עובדים ונושאי משרה) (להלן ההוראה). כמו כן, יש לדווח גם על אירועים שהתרחשו בשלוחות מחוץ לישראל, הן בסניפים והן בתברות הבנות.

מועד הגשת הדוח

2. (א) דיווח ראשוני כאמור בסעיף 3(ב) להוראה יש להגיש מיד עם גילוי האירוע, ולא יאוחר מ-7 ימים ממועד זה.
- (ב) דיווח מלא כאמור בסעיף 3(ג) להוראה יש להגיש תוך שבוע מסיום בדיקת האירוע ובסמוך לדיווח על מסקנות הבדיקה להנהלת התאגיד הבנקאי, אך לא יאוחר מחודשיים מיום גילוי האירוע.
- (ג) דיווח מיידי כאמור בסעיף 4 להוראה יש להגיש מיד עם קרות אירוע מהותי.

דרך הדיווח

3. (א) דיווחים כאמור בסעיף 2. לעיל יש לשלוח ליחידה למידע ולדיווח בפיקוח על הבנקים על גבי טופס שדוגמתו מצורפת בזה.
- (ב) הדיווח יישלח כקובץ באמצעות תקשורת מחשבים באינטרנט, בטכנולוגיה המאובטחת, המשמשת את בנק ישראל.
- (ג) שם הקובץ יהיה MLbbbbbbxxyy כאשר:
- bbbbbb – קוד הבנק בן 5 ספרות;
- xx – מס' סידורי של הדיווח באותה שנה, לדוגמה דיווח מס' 1 תסומן 01;
- yy – שנת הדיווח, לדוגמה שנת 2010 תסומן בספרות 10.

הגדרות

4. משמעות כל מונח בהוראה זו תהא כהגדרתו בהוראה מס' 351.

הנחיות כלליות

5. הדיווח יכלול תיאור מלא של האירוע לרבות מועד האירוע, השיטה, הסכום או שווה ערך, הסניף בו אירע, שם העובד או נושא המשרה החשוד במעילה ותפקידו. בתיאור השיטה יובהרו הליקויים בבקרה הפנימית, אם היו, שאפשרו את האירוע. כמו כן תפורט בדיווח הדרך בה נתגלה האירוע.

המפקח על הבנקים : הוראות הדיווח לפיקוח [3] (12/04)
מעילות של עובדים ונושאי משרה – הוראה 808, עמ' 2

בנק ישראל

הפיקוח על הבנקים

מוגבל ביותר מסחרי

תאריך _____
סימוכין _____

דיווח על מעילה של עובד/ נושא משרה בתאגיד בנקאי

שם התאגיד הבנקאי _____ מס' התאגיד הבנקאי _____

מס' אירוע _____ סוג הדיווח: (1- ראשוני, 2- מיידי, 3- דוח מלא, 4- אחר)
(ייקבע ע"י התאגיד הבנקאי, ויצויין בכל הדיווחים הקשורים לאותו אירוע).

שם העובד/ נושא המשרה החשוד במעילה _____ תפקיד _____

מקום האירוע (סניף/יחידה) _____

תאריך/ תקופת האירוע _____

סכום או שווה ערך _____ סכום לא ידוע, אך קיים חשש שיעלה על סך 15,000 ₪ / \$ 15,000 ארה"ב

תאריך גילוי _____ תאריך סיום הבדיקה _____

תיאור האירוע לרבות השיטה _____

אופן הגילוי _____

האם דווח לגורם חיצוני (משטרה/ הרשות לניירות ערך/ הרשות לאיסור הלבנת הון/ רשות פיקוחית בחו"ל/ אחר (פרט) _____) ובאיזה תאריך? _____

ליקויים בבקרה הפנימית ופעולות שננקטו בעקבות האירוע _____

שם המדווח _____ תפקיד _____ חתימה _____

(טופס מס' 4.06.10.001.00)